

KARAR DÜZELTME

İSTEMİNDE BULUNAN (DAVALI) :

VEKİLİ : Av.

KARŞI TARAF (DAVACILAR) : 1-

2-

3-

VEKİLİ : Av.

İSTEMİN KONUSU : Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca verilen; Ankara 2. İdare Mahkemesinin 09/12/2016 tarih ve E:2016/5010, K:2016/3676 sayılı ısrar kararının bozulmasına ilişkin 23/05/2019 tarih ve E:2017/1725, K:2019/2668 sayılı karara karşı davalı idare karar düzeltme isteminde bulunmaktadır.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacıların murisi M. Ö.in, kullandığı plakalı aracın 08/09/2010 tarihinde İstanbul-Ankara devlet yolu üzerinde tek taraflı trafik kazası yapması sonucunda hayatını kaybetmesinde davalı idarenin hizmet kusuru olduğu ileri sürülerek 50.000,00-TL manevi, 893,05-TL maddi tazminatın ödenmesine hükmedilmesi istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Ankara 2. İdare Mahkemesinin 16/03/2012 tarih ve E:2011/650, K:2012/367 sayılı kararıyla;

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davanın konusunun idare mahkemelerinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem veya ilk derece Danıştayca çözümlenecek bir konu olmadığı anlaşıldığı, açılan dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'ndan kaynaklanan sorumluluk davası olduğundan ve yasal mevzuat uyarınca bu davalar adli yargı yerlerinde görüleceğinden davanın görüm ve çözümünün Mahkemelerinin görevinde olmadığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onbeşinci Dairesinin 22/02/2016 tarih ve E:2015/772, K:2016/1071 sayılı kararıyla;

Kamu idareleri ve kuruluşlarının, trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş yasaları, gerekse 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre yürüttükleri hizmetlerin, kamu hizmeti niteliğini taşımaları ve 2918 sayılı Kanun'da da görevlendirilen kamu idare ve kuruluşlarının sorumluluklarının ayrıca düzenlenmemiş olması karşısında; trafik düzeni ve güvenliği hizmetlerinden kaynaklandığı öne sürülen zararların tazmini istemiyle, ilgili idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği,

Karayolları Genel Müdürlüğünün kuruluş yasasında belirlenen, 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürüttüğü kamu hizmetinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2019/3395
Karar No : 2020/468

göre belirlenmesi; bu sebeple açılacak tam yargı davalarının da idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği,

Dava konusu uyuşmazlıkta, davalı idarenin bakım ve sorumluluğunda olan karayolunda yeterli tedbir alınmadığından bahisle meydana geldiği ileri sürülen olaydan kaynaklanan zararın ödenmesi istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığı,

Bu haliyle bakılan uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de taşımacılık alanında, kamu düzenini, can ve mal güvenliğini sağlayacak şekilde, karayolu, demiryolu ulaştırmasında güvenli, kaliteli ve ekonomik hizmet sunmak için gerekli tedbirleri alma şeklinde öngörülen görevlerin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklandığı, buna göre davanın görüm ve çözümünün idare mahkemelerine ait olduğunun belirtildiği,

Bu nedenle, İdare Mahkemesince uyuşmazlığın esası incelenerek bir karar verilmesi gerekirken, görev yönünden davanın reddi yolunda verilen kararda hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle kararın bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi ısrar kararının özeti: Ankara 2. İdare Mahkemesinin 09/12/2016 tarih ve E:2016/5010, K:2016/3676 sayılı kararıyla; davanın görev yönünden reddi yolundaki ilk kararda ısrar edilmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararının özeti: Davacıların temyiz başvurusu üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 23/05/2019 tarih ve E:2017/1725, K:2019/2668 sayılı kararıyla; işleten sıfatıyla Devlet ve diğer kamu kuruluşlarına karşı açılacak davaların adli yargının, fakat bunun dışında kamu idareleri ve kuruluşlarının, trafik güvenliği ve düzenini sağlamak amacıyla gerek kendi kuruluş yasalarında, gerekse 2918 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve sorumluluklarını gereği gibi yerine getirmemeleri nedeniyle oluşan zararların tazmini istemiyle, ilgili idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği,

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, davalı idarenin yapım, bakım ve sorumluluğunda olan karayolunda yeterli tedbir alınmadığından bahisle meydana geldiği ileri sürülen kazadan kaynaklanan zararın ödenmesi istemiyle temyizden incelenmekte olan davanın açıldığının anlaşıldığı,

İdarelerin kendi kuruluş yasalarında belirlenen, 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; bu sebeple açılacak tam yargı davalarının da idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği,

Uyuşmazlık, zararın özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletilmesi nedeniyle meydana geldiği iddiasından kaynaklandığından, uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna varılmış olup, aksi yöndeki kararda hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle anılan kararın bozulmasına karar verilmiştir.

KARAR DÜZELTME TALEP EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, Yerel Mahkemece davanın görev yönünden reddi yolunda verilen kararın ve gerekçesinin hukuken isabetli olduğu, ayrıca Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hükmi şahsiyeti haiz, dava ve taraf ehliyeti bulunan işlem ve eylemlerinden dolayı Bakanlıklarının hukuken sorumlu tutulması mümkün olmayan ayrı bir kuruluş olduğu, ancak bu durumun yargılamanın önceki safahatında dikkate alınmadığı, Ankara 2. İdare Mahkemesince verilen kararın onanması gerekirken bozulmasının hukuka uygun olmadığı ileri sürülerek kararın düzeltilmesi talep edilmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMALARININ ÖZETİ : Davacılar tarafından, karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ **DÜŞÜNCESİ** : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Kararın düzeltilmesi dilekçesinde ileri sürülen nedenler, 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 54. maddesi hükmüne uygun bulunduğundan, karar düzeltme isteminin kabulü ile Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 23/05/2019 tarih ve E:2017/1725, K:2019/2668 sayılı bozma kararı kaldırılarak, Ankara 2. İdare Mahkemesinin 09/12/2016 tarih ve E:2016/5010, K:2016/3676 sayılı ısrar kararına karşı davacıların temyiz istemi yeniden incelendi, gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Uyuşmazlık, davalı idarenin bakım ve sorumluluğunda olan karayolunda yeterli tedbir alınmadığından bahisle meydana geldiği ileri sürülen olaydan kaynaklanan zararın ödenmesi isteminden kaynaklanmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde, "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine Anayasa Mahkemesince "... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2019/3395
Karar No : 2020/468

olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir..." gerekçesiyle kural Anayasa'ya aykırı görülmeyle iptal isteminin reddine karar verilmiştir. (Anayasa Mahkemesi Kararı, 26/12/2013 tarih ve E:2013/68, K:2013/165 sayılı kararı; R.G. 27/03/2014, Sayı: 28954).

Uyuşmazlık Mahkemesi de Anayasa Mahkemesinin yukarıda yer verilen kararını referans alarak, "...Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibarıyla görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..." gerekçesiyle benzer uyuşmazlıklarda adli yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Uyuşmazlık Mahkemesi Kararı, E:2014/834, K:2015/79). Yine Uyuşmazlık Mahkemesinin E:2015/726, K:2015/728 sayılı ve E:2015/670, K:2016/671 sayılı kararları ile diğer

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2019/3395
Karar No : 2020/468

pek çok kararında da benzer uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede Anayasa Mahkemesi ve Uyuşmazlık Mahkemesinin yukarıda özetine yer verilen kararlarında işaret edildiği üzere, dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının görevine girdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, yine anılan yüksek mahkeme içtihatları neticesinde uygulamada birlik sağlanması ve benzer uyuşmazlıklardan bir kısmının adli yargıda bir kısmının idari yargıda görülmesinin de önüne geçilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

- "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacıların temyiz istemlerinin reddine,
2. Yukarıda özetlenen gerekçeyle, davanın görev yönünden reddi yolundaki, Ankara 2. İdare Mahkemesinin 09/12/2016 tarih ve E:2016/5010, K:2016/3676 sayılı ısrar kararının **ONANMASINA,**

3. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 50. maddesi uyarınca, bu onama kararının taraflara tebliğini teminen dosyanın Ankara 2. İdare Mahkemesine gönderilmesine, 26/02/2020 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
	(X)		(X)	
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
	(X)	(X)		
		Üye		
		(X)		

KARŞI OY

X- Davalı idare tarafından karar düzeltme dilekçesinde öne sürülen hususlar, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 23/05/2019 tarih ve E:2017/1725, K:2019/2668 sayılı bozma kararının kaldırılmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, karar düzeltme isteminin reddi gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

